

MAVİ RÜYA, KEKOVA...

[Yazı ve Fotoğraflar] **Tahsin CEYLAN** | Su Altı Görüntüleme Yönetmeni

Likya Dönemi uygarlığına ait önemli kalıntılara ev sahipliği yapan ve büyüü mavi ile gizemli bir dünya oluşturan Kekova'da dalışa gidebilmek için uzun süre dalışa yasak bölgelerin açılmasını beklemek zorunda kaldık...

Yüzyıllardır birçok tektonik kırılmaya maruz kaldıktan sonra kısmen batan ve bizim bugünkü görseiliğimizde kalan bölgenin özellikle dip yapısını hep merak etmişizdir. Kaş'tan sonra Uluburun geçilerek Kekova'ya doğru gidildiğinde önce Sıcak Yarımadası, yarımadanın ucunda Toprakada ve Karaada yer alır. Bundan sonra Kekova Adası uzanmaktadır. Adadan dolayı tüm bölge Kekova olarak adlandırılmaktadır. Adanın karşısında Kaleköy ve daha ilerisinde de Üçağz köyü bulunmaktadır. Burası tarih ile doğanın ve bugünkü yaşamın iç içe olduğu bir bölgedir. Sıcak İskelesi'ndeki Aperlai, Batık Kent, Kaleköy'deki Simena, Üçağz'da bulunan Theimussa ve Gökkaya Koyu üzerindeki Istlada birbirlerine çok yakın antik kentlerdir. Bölge dalışa halende yasak, yasal izinlere bağlı rehber gözetiminde dalış yapabiliyorsunuz.

Ancak yıllar öncesinden Göcek koyları ile ilgili olarak yaptığımız bir çalışmada, dalışa yasak olan bölgelerin serbest olan bölgelere oranla daha kötü, korumasız durumda olduklarını gözlemlemiştik. İstemesek de aynı tabloya burada da olduk. Hayallerimizi süsleyen Kekova, dalışa yasak ama çapa atmaya serbest. Dipleri kırık amphoralar ile dolu. Sağlamını bulmak çok zor. Ancak çapa atılmayacak derinliklerde. Görünen ve bilinen odur ki yasaklarla bir yöreyi koruyabilmek asla mümkün değildir. Koruma ancak duyarlı toplum bilincini yaymakla gerçekleşebilir. Su altı kamuoyunda bu alandaki duyarlılığın artarak geliştiğini görmek ise memnuniyet verici. Zira dalışa açık alanlarda görünen her tarihi eser itina ile korunmaktadır. Yasak alanlar ise bilinmezliğini korumaya devam ediyor.

Dalış yaptığımız iki farklı noktada özellikle dip yapısında herhangi bir kirliliğe rastlayabilmek mümkün değil. Balık popülasyonu açısından ise tatmin edici bir görüntüyü gözlemleyemedik. Bölgenin tümünde son derece berrak bir vizibilite mevcut. Kumluk zeminlerde dış yüzeyi tamamen tunikateler ile kaplı pinalara rastlamak mümkün. Deniz kestaneleri ve deniz yıldızları ise geniş →

bir popülasyona sahip. Kıyısız alandaki deniz çayırlarında ise teknelerin çapa atmasına bağlı olarak ciddi tahribat gözlemledik. Fauna ve flora diğer bölgelerden farksız, ekosistemlerdeki kırılmalara bağlı hızla çöllen Akeniz dip yapısını görüyoruz. Herbivor istilacı türler kayalık zemindeki algleri temizliyorlar.

Bölgenin bir de batığı var İberian Coast . 1979 yılı İngiliz yapımı, Bahama bandralı 72.2 metre uzunluğunda 11.3 metre eninde ve 954 ton ağırlığa sahip. Antalya'dan İstanbul'a bakıma giderken şiddetli bir fırtına sonucu makine dairesi arıza vermiş kayalara çarparak 7 Şubat 2003 tarihinde Gökkuşu Koyu Çayağzı mevkiinde batmıştır. Batışının üzerinden bir hafta geçmeden görüntüleme imkânı bulmuştum. Şimdilerde ise sedimantasyon ile kaplı ve güzelliğinden eser yok. 8-28 metre aralığında bulunan gemi kaza günü saat 17.00 sıralarında kayalara çarpmış; başburun

kısmı 28 metrede, ikiye bölünen köprü üstü tarafı ise 8 metrede bulunmaktadır. Sancak bordası kayalara çarpma sonrası parçalanmış, baş ambar sağlam, kış ambar ise bölünmüş haldedir. Şaft ve pervane sürtünme sonucu kopmuş ve sancak kış omuzluk tarafında bulunmaktadır. Nehir gemisi olarak İngiltere'de inşa edilen Iberian Coast görgü tanıkları ve incelemeyi yapan ekiplerin ifadelerine göre 2 kilitten fazla zinciri olmadığı için sürüklenerek batmıştır. 7 Şubat akşamı baş tarafı, 8 Şubat günü de diğer bölümleri batmıştır. Bölgede bulunan yatlar açısından batık su üstü seyrine engel teşkil etmemektedir. Kaza sırasında 2. kaptan hayatını kaybetmiş, kaptan hâlen kayıp ve 5 mürettebat sağ olarak kurtulmuştur. 72 metrelik batık 2 parça halinde şimdi dalış turizmine hizmet ediyor. Başburunun konumu olsun köprü üstünün konumu olsun su altı fotoğrafçıları açısından görüntülenmeye değer kareler oluşturuyor. Ancak batığın hemen boğaz girişinde olması nedeniyle fizibilitenin iyi olmadığına tanık oldum.

Hamidiye Koyu özel ilgi alanımızı oluşturuyor. Koy adını Hamidiye zırhlısından alıyor. Rauf →

Orbay'ın komutasında Balkan ve Birinci Dünya Savaşı'nda Karadeniz, Ege ve Akdeniz'de düşman donanmalarına karşı mücadele eden kurvaziyer, Beyrut'tan Ege Denizi'ne dönerken 25-26 Şubat 1913 tarihinde iki gün boyunca dinlenmek, kazanlarını temizlemek ve kendisini takip eden düşman gemilerini şaşkırtmak için Kekova Koyu'nda

demirlemişti. Kruvazörün direkleri, demirlediği koydaki Kekova Adası'nın yüksekliği nedeniyle görülememiş ve düşman gemilerini atlatmıştı. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, kruvazörün demirlediği koyun adına daha sonra "Hamidiye Koyu" adı verilmişti. Bölgede bir anıt yapılmış. Burada her fotoğraf çekimimde aynı heyecanı yaşıyorum. Sahil Güvenlik için planladığımız katalog çekimlerinin bir bölümünde yine sahne olarak burayı kullandım.

Tarihin gizeminde dalış yapabilmenin keyfini Kekova'da yaşayabilirsiniz. Yıkılmış ya da sular altında kalmış olsa da binlerce yıl önceki yaşam alanlarını görmek ve tarihin parmak izlerine dokunabilmek muhteşem bir duygu. Düşünce ve iş gücü yoğun, doğayla uyumlu bu eserleri yaratanların aramızda yaşadıklarının en somut örnekleri. Oysaki bizler sonraki nesillere sadece beton yığınları bırakıyoruz.

Yeni keşiflere uzanmak ve görüntüleyebilmek için bölgenin dalış turizmine açılması şart. Kekova'nın uzun yıllar su altı fotoğrafçıları için cazibe merkezi olabileceğine inanıyorum.

Mavide kalın... ■

